Jméno autora: Michaela Jančíková
Datum narození a věk: 9.3.1994, 16 let
II. kategorie
E-mail: michaela.miselle.jancikova@gmail.com
Adresa bydliště:
Nesvačilka 9
664 54 Těšany
BRNO - VENKOV

Adresa školy:
Gymnázium, třída Kapitána Jaroše 14
658 70 Brno
Třída 1.A

Vedoucí pedagog: Literáková Martina, PhDr.

Symfonie Spoutané

Tímto dílem bych ráda poděkovala paní Felixové, která minulý rok navštívila naši třídu na Gymnáziu Klobouky u Brna. Právě díky ní jsem si uvědomila hrůzný dopad holocaustu a rozhodla se zúčastnit této soutěže.
Obdivuji především její odvahu postavit se stínům minulosti a vyprávět mladší generaci o hrůzách, které prožila na vlastní kůži. Následující příběh je založen na skutečné události, na vzpomínkách osoby, která dokázala přežít peklo a postavit se hrůzám války. Děkuji Vám, paní Felixová.

Bledé ruce mladé dívky nervózně svíraly porcelánový šálek s kávou. Seděla u okna a už delší dobu sledovala dění v malé kavárně na rohu ulice. Kromě ní zde povětšinou seděli dlouholetí manželé, kteří si po únavném pracovním týdnu užívali zasloužené siesty.

Postarší pár, usazen do pohodlných křesel v koutu místnosti, jako by zapadl do výjevu klidné a ničím nesužované společnosti počátku 20. století. Představovali generaci, která vyrostla ve víru revolucí a válek. Zažili bolest i utrpení, ztráty blízkých, v kontrastu s rozkvětem vědy a techniky. Stáli, na samém konci své doby, na prahu nového světa. Už si nemuseli pokládat otázku, zda bude lepší. Nemusí je zajímat, jaký odkaz dají svým potomkům. V jejich vrásčitých tvářích viděla souznění se smrtí. Svou sešlostí připomínali unavenou společnost. Oškubanou o jakoukoliv naději. Měli však něco navíc, co postrádala. Měli klid a mír zaslouženého stáří. Neprožili dětství mezi ploty.

Snažila se zahánět tyto nepříjemné myšlenky. Sedíc nad studenou kávou, nepřítomně hleděla na dvojici a v jejích očích se zrcadlila šeď. Snad způsobená ponurou oblohou venku či zašlými potahy křesel v kavárně. Náhodný kolemjdoucí by si hubené postavičky, schoulené v rožku sedačky, ani nevšiml. Dívka, sotva na hranici dospělosti, zapadala mezi generačně mnohem starší ročníky. Zkušenosti, ta tma v očích, ji nechala zestárnout o desítky let. Umírala, zatímco její tělo teprve začalo nesměle ukazovat světu svoji krásu. Tělo strádající, které si nemohlo zvyknout. Ochablá a přesto mladá kůže, řídké a matné vlasy, patřící ženě na smrtelné posteli.

Bloumala, žila ze dne na den, pod ochranou známých. Mohli jste ji vidět, jak se prochází parkem, s pohledem upřeným k zemi. Nebo se občas objevila v divadle. V černých šatech, které jen nepříliš dobře zakrývaly hubenou a shrbenou postavu. Nepřítomně se dívala na

scénu, v očích se jí však míhaly jiné výjevy. Vzpomínala, zabořená v křesle. Neviděla herce, tančící a smějící se. Viděla sveřepé a kruté tváře hlídek. Viděla lebku a ostnaté dráty. Svět, ze kterého se nedostane. Zamčené dveře, které neměly zámek. Seděla sama, v divadelní kóji, a kolem sebe měla desítky neznámých ztrhaných tváří. Zíraly na ni, kdykoliv se chtěla omýt studenou vodou. Zíraly na ni, když stála ve frontě na ubohý příděl jídla. A viděla pohledy blankytně modrých očí, které si ji s žádostí prohlížely. Nestoudně sjížděly její panenskou tvář, ladnou linii dívčích boků.

Když se poté osamocená vracela domů, pronásledovaly ji stíny ze společného pokoje. Příliš brzy oddělená od své matky, sdílela postel s dalšími dvěma kamarádkami. Sára a Helena, krásné Židovky z Prahy, ji život v Terezíně alespoň trochu zpříjemnily. Když jim byla zima, tulily se k sobě a poslouchaly tiché vyprávění starších dívek. Příběhy, které se mohly stát jim. O Kateřině z pokoje 103, která si přivydělávala prostitucí, o nových příchozích, tentokrát z pohraničí. Sváželi je do Terezína ze všech koutů republiky, natěsnali je mezi stěny komplexu a neprodyšně uzavřeli. Dusila se tady, skrčená na rozvrzané palandě, mezi Sárou a Helenou.

Nejasně si uvědomila, že obě dívky zmizely necelý měsíc předtím, než poprvé po dlouhém roce objevila zář nového světa. Lepšího a plného naděje, slýchávala od okolí. Dnem i nocí hledala tu vrtkavou dámu, Naději příštích dní. Nacházela pouze šeď a bídu. Bloudila ulicemi, plašila otravné holuby. Byli to poslové zpráv. Pamatovala si na doby, kdy se slétávali na terezínské náměstíčko. Hledali potravu a dva mladí důstojníci SS jim rozdrobili kousek starého chleba. Za chvíli tam holubi nebyli. Na drobky se seběhli chlapci z vedlejšího oddělení. Důstojníci se tomu smáli a kopali do nich. Pokřikovali na ně „Svině“ a další slova, kterým nerozuměla. Mladíci, jen o pár let starší. Mohla by s nimi chodit do stejné školy, a přitom byli někde jinde. Oni byli někdo. Rozeklaná propast mezi ní a dvěma upravenými Němci byla nekonečná. Naplněná cyklonem B.

Beze slova dopila kávu a jen nepřítomně zaplatila. Jako ve snu proplula mezi malými stolečky k východu. Připadala si jako na vodě, mírně se pohupujíc mezi vlnami, které se snažily ji potopit. Zničit, jako to chtěli Němci. Byla v moři hnusu, kam Židé spadli. Neexistoval pojem Jedinec, byla pouze Masa anonymů. Shrbených bezejmenných postaviček, které přicházely a odcházely. Přeplněné dobytčí vlaky a všudypřítomný pach smrti. Cítila jej neustále, ať byla doma nebo v parku. Neslyšela ptačí zpěv, který vítá nový den, pro ni existoval už jen řev esesmanů a pláč dětí. Nejasně se jí vybavovalo pár tváří. Známých osobností.

Nedokázala si však vybavit otce. Viděla ho naposledy před čtyřmi lety. Oddělili je od sebe hned po příjezdu, následovala svoji maminku. Držely se za ruce, dodnes cítila teplo její ruky, ony dvě v mase stejně zmatených lidí. Dav vystrašených starců ji smetl. Během vteřiny teplo zmizelo. Volala ji a křičela, přes stovky hlasů z okolí ji však nikdo neslyšel. Byla jen jedním z uřvaných dětí, co všude pobíhaly. Mnohdy jen přesedly do dalšího vlaku, směrem na východ. Hlídkující voják ji nakonec odvedl jako pomocnou sílu k oddělení švadlen. Párala šaty a kabáty. Celé dny hledala šperky, ukryté ve švech. Dlouhé hodiny s jehlou v ruce ji zachránily před transportem. Hodiny hladu a bolesti zad, když si nesměla oddechnout. Vojáci je neustále zásobovali novým zbožím. Kožešiny, jemné látky, hadry.

Pod rukou jí prošel majetek tisíců lidí, každá tretka měla svého majitele, svůj příběh. Listovala v knize předem ztracených existencí, držela v rukou poklady i bezcenné trofeje. Pro ni však byly jediný odkaz života, záchytný bod. Dodávaly jí potřebný pohled do světa za zdmi, přivolávaly vzpomínky na bezstarostné mládí. Držely ji nad vodou, při životě. Byla jednou ze švadlen, které si vojáci nechali jako pomocnou sílu při třídění zabaveného majetku a příležitostné potěšení jednotvárných nocí v Terezíně.

S pohledem na ocelová mračna se jí neustále vybavovaly šedé oči jejich šéfa. Jeho hrubé ruce, které se bezostyšně dotýkaly vyhublého tělíčka. Cítila jeho dech na krku, ostrou bolest

v břiše a všudypřítomný chlad v temné místnosti. Bylo zbytečné si stěžovat. Pro Židy neplatila práva, byli méně než psi. Slyšela jeho hluboký hlas, vybavovaly se jí německé monology za svitu měsíce skrze mříže. Dovolil jí žít, ona se mu podvolila. Oboustranná dohoda daně za život zdánlivě fungovala. Zabila duši uvnitř dívčího těla, duši bezcenné Židovky z Prahy. Bezejmenné děvky, švadleny ze sektoru C.

Teprve vůně domova, sladký závan květin z vázy, dokázal na chvíli utěšit to roztrhané cosi mezi srdcem a žebry. Snad zbytek dětství, těžkost na hrudi. Místnosti se zataženými záclonami, které nepropustily šedivé světlo ulice. Paní domu si dala záležet na srdečné atmosféře, klidu a míru mezi květinami. Pestré barvy koberců a lesk nábytku. Vedena náhlým popudem, sedla si za piano stojící v čele obývacího pokoje. Chladný a přitom přívětivý povrch kláves uklidňoval roztřesené ruce. Oči zavřené, vdechovala vůni lakovaného dřeva. Cítila se jako princezna, daleko od ostnatých drátů. V dlouhých šatech, na podiu před publikem, které trpělivě čekalo na její vystoupení.

Arbeit macht frei, zašeptala si pro sebe. Ruce samy našly svůj cíl, ovládané touhou po svobodě. Tóny bolesti a utrpení, všudypřítomné smrti a tenké nitě života se spojily v jednolité laso, které se kolem ní ovinulo. S každým stiskem jako by kovala nový základ své duše. Řev důstojníků a burácivý smích esesmanů utichal pod návalem zuřivých úderů. Jen povrchně vnímala bolest prstů, neustále přebíhala mezi klávesami. Srdce jí prudce bušilo, viděla obývací pokoj a zároveň sál. V první řadě seděli její rodiče. Drželi se za ruce a usmívali se. Neviděla jejich obličeje, pouze pronikavé oči plné lásky a něhy. Cítila je, jejich lásku a obětavost. Byli jedni z mnoha, kteří vyletěli komínem, byli jen prázdný pojem jejího dětství. Místo, kam mohla směřovat své prosby, prostor pro lásku a vroucí zbožňování. Žili v ní, skrze tóny lesklého piana.

Nebyla to naděje na shledání, co ji hnala vpřed. Byla to touha ocitnout se mezi nimi. Skončit jako jedna z šesti milionů, neznámá. Sama a zároveň mezi nejbližšími. S každým novým tónem se k nim přibližovala. Práce osvobozuje. Nedokázala nečinně vzpomínat, sama šla svým mrtvým vzpomínkám naproti. Běžela po cestě dlážděné notami smutku a touhy. Utíkala Beznaději za novými zítřky. V duchu si rýsovala budoucnost. Jasně se viděla na podiu, sklízela tichý obdiv. Obdiv za hudbu plnou Terezína. Odkaz pro budoucí generace, varování. Lidé tleskali a masa posluchačů se smrskla na jediné dva pojmy. Matka a otec.